РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА САВЕЗА СИНДИКАТА РС

о условима рада, квалитету живота, достојанственој плати и положају радника у Републици Српској

септембар '26

Скоро сваки други радник

У Републици Српској **(46,91%)** ради за плату далеко нижу од просјечне, а око 95 процената сматра да је за достојанствен живот у Републици Српској **потребна плата од 2.000 марака и више.** Преко 40% радника **мора да ради додатни посао** да би обезбједили достојанствен живот за себе и своју породицу, а сваки трећи запослени **размишља о одласку из Републике Српске. Више од 80%** радника **незадовољно је висином плате** на свом тренутном послу.

Ово су само неки од резултата истраживања које је Савез синдиката Републике Српске провео у септембру ове године.

Ово економско и социолошко истраживање је спроведено на репрезентативном узорку од 1.230 радника у Републици Српској. Уз ниво повјерења од 95% добијени резултати имају маргину грешке од 2,7%, што осигурава високу поузданост и валидност донесених закључака.

Истраживање је проведено уз подршку ITUC и U2U

Правци истраживања

- Плате и примања
- Услови рада и задовољство послом
- Страни радници
- Положај радника и квалитет живота

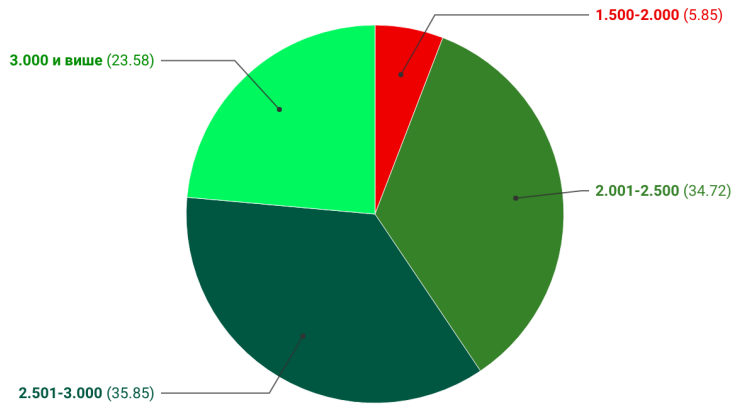
ПЛАТЕ И ПРИМАЊА

Истраживање је показало да п**лату далеко нижу од просјечне прима практично сваки други радник** у Републици Српској (46,91%), док је у реалном сектору тај проценат близу 60%.

Сваки пети испитаник из приватног сектора прима дио плате на руке (17,94%). Скоро 95% испитаника сматра да је за достојанствен животу Републици Српској потребна плата од преко 2.000КМ, а до ње на крају мјесеца „добаци“ само 16,43% радника, или једва тек сваки пети запослени.

Колико по Вашем мишљењу треба да износи нето плата која би раднику омогућила достојанствен живот у Републици Српској?

Резултати у процентима %

Izvor: Истраживање Савеза синдиката РС (септембар '26) • Kreirano uz pomoć Datawrapper

Скоро сваки други испитаник (46,91%) ради за плату од 1.000 до 1.450КМ, **која је од 245 до 695 КМ нижа од просјечне плате у Републици Српској** у вријеме кад је рађено истраживање. (за август 1.695КМ). Тај проценат у реалном сектору је близу 60%.

Скоро 95% испитаника

је мишљења да је за **достојанствен живот** у РС потребна плата од **2.000КМ и више.**

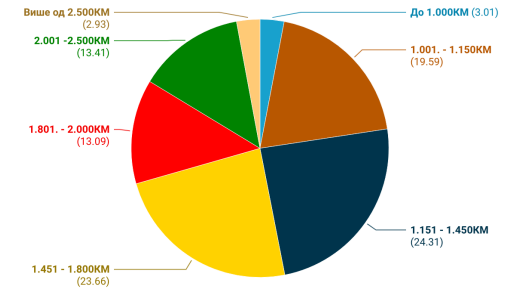
Нажалост, тренутни подаци говоре да смо **далеко од тих износа** посебно у реалном сектору, јер у овом тренутку само 16,43% испитаника прима овај износ плате.

У јавном сектору плату преко 2.000 прима 26,59%, а у реалном сектору **тек сваки десети радник (9,58%)** прима овај износ. У неким дјелатностима као што су трговина, грађевинарство, комуналне дјелатности и прерађивачка индустрија, **једва сваки 20 радник „добаци“ до ових висина плате.**

Од 338 испитаних са средњом стручном спремом запослених у реалном сектору, **само њих 12 или поражавајућих 3,55%** прима плату већу од 2.000КМ.

Колика је Ваша мјесечна нето плата?

Вриједности у %

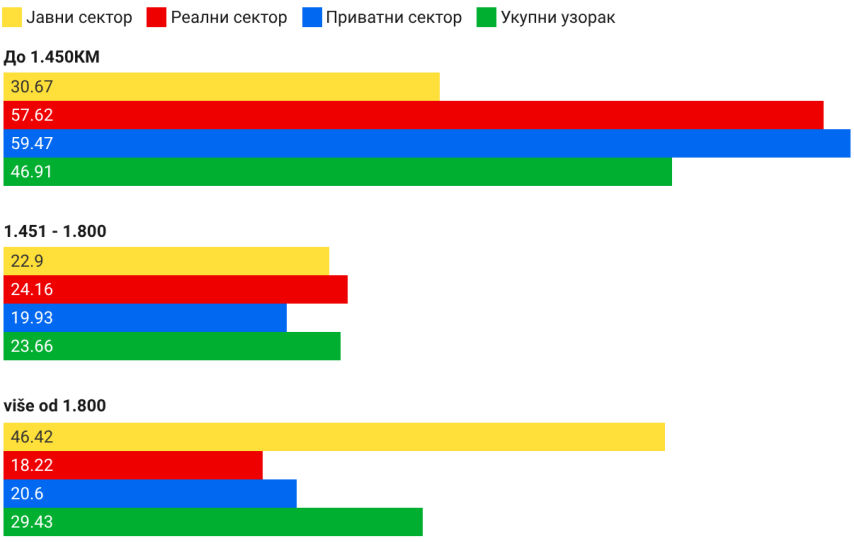

Kreirano uz pomoć Datawrapper

Када је ријеч о платама које се условно речено крећу око просјечне плате, тј у распону од 1.450 до 1.800КМ њу прима сваки пети испитаник, и скоро да нема разлике у зависности од сектора у којој испитаник ради, док кад је ријеч о платама преко 1.800 КМ **јаз између јавног и реалног сектора** је више него видљив. До ових плата у реалном сектору **једва „добаци“ сваки 5 запослени**, а у јавном сектору овај проценат је око 46% (сваки други).

Колика је Ваша мјесечна плата? (поређење плата по секторима)

Резилтати у %

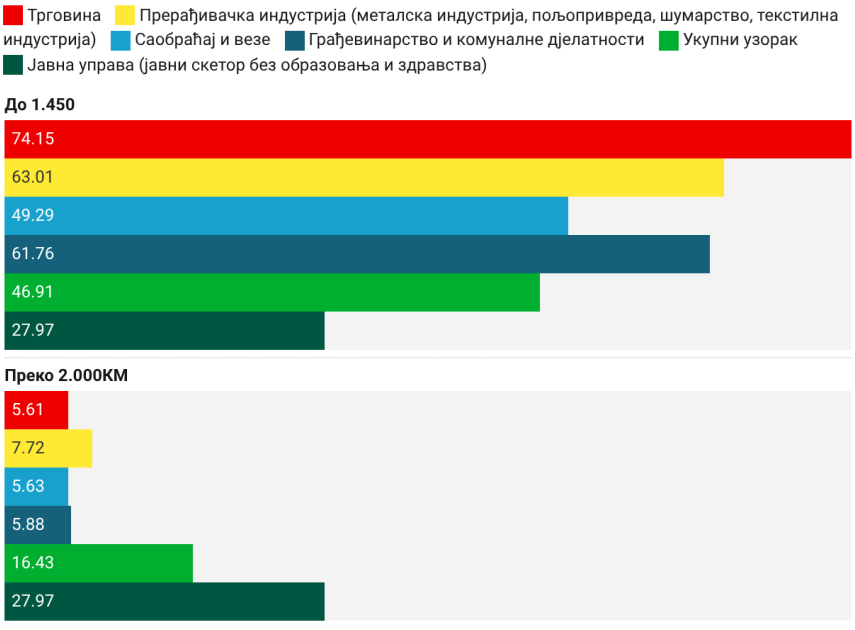

Izvor: Истраживање Савеза синдиката РС (септембар '26) • Kreirano uz pomoć Datawrapper

У неким дјелатностима као што су трговина, грађевинарство, комуналне дјелатности и прерађивачка индустрија, **једва сваки 20 радник „добаци“ до износа који огромна већина радника у РС сматра достојанственом платом, док рецимо у трговини чак 75% радника прима плату до 1.450КМ**.

Колика је Ваша мјесечна плата? (поређење плата по дјелатностима)

Резилтати у %

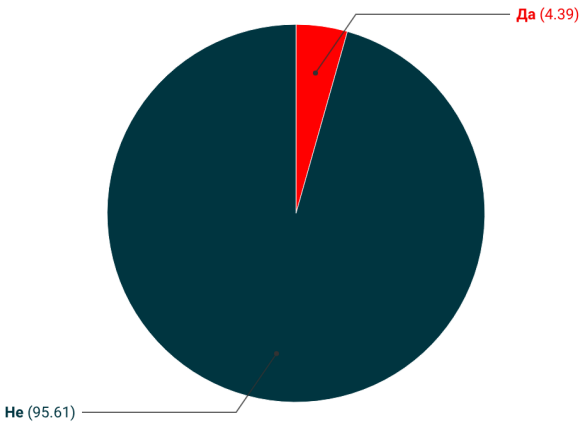
Izvor: Истраживање Савеза синдиката РС (септембар '26) • Kreirano uz pomoć Datawrapper

ПЛАТЕ И ПРИМАЊА

Да ли дио плате примате у коверти ("на руке")? (укупни узорак)

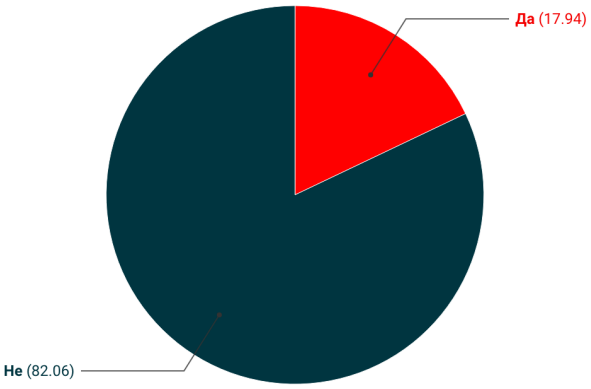
Резиилтати у %

Izvor: Истраживање Савеза синдиката РС (септембар '26) • Kreirano uz pomoć Datawrapper

Да ли дио плате примате у коверти ("на руке")? (приватни сектор)

Резиилтати у %

Izvor: Истраживање Савеза синдиката РС (септембар '26) • Kreirano uz pomoć Datawrapper

У Укупном узорку проценат је релативно мали, међутим имајући у виду да су сви случајеви исплате дијела плате „на руке“ пројављени у приватном сектору, тај **проценат је близу 18%. (практично 1 од 5 радника у приватном сектору прима дио плате на руке).**
По дјелатностима **предњаче трговина, и туризам и угоститељство**, гдје 2 од 5 радника примају дио плате “у коверти“, али овај начин исплате је практично и даље присутан у свим дјелатностима.

УСЛОВИ РАДА И ЗАДОВОЉСТВО ПОСЛОМ

Резултати истраживања су јасни, **преко 80%** радника у Републици Српској је **назадовољно платом** на свом тренутном послу. Далеко иза по броју одговора слиједе усклађивање пословног и породичног живота и могућност напредовања са преко 60% мање. Више од **40% радника** у Републици Српској **мора да ради додатни посао** да би обезбједили достојанствен живот себи и својој породици, а **сваки трећи радник** (37,40%) **размишља о одласку** из Републике Српске. О одласку из Републике Српске **размишља најперспективнија радна снага.**

Преко 80% испитаника

је незадовољно висином плате на свом тренутном послу

37,40% испитаника се изјаснило да размишља о одласку, а од овог броја 53,26% су жене. Од овог броја, преко **87% су радници старости између 25 и 50 година**, а преко **80% радника** који размишљају о одласку **имају најмање средњу стручну спрему.** Закључак је јасан, **о одласку размишља најперспективнија радна снага.**

Територијално гледано, највише радника би отишло из зворничке регије, слије Добој и Бијељина, а „највјернији“ родној груди су запослени у Приједору, Фочи и Требињу. Проценат у Бањалуци је скоро идентичан укупном узорку (37,59%).

33,11% испитаника из образовања и 46,37 из области здравства размишља о одласку.

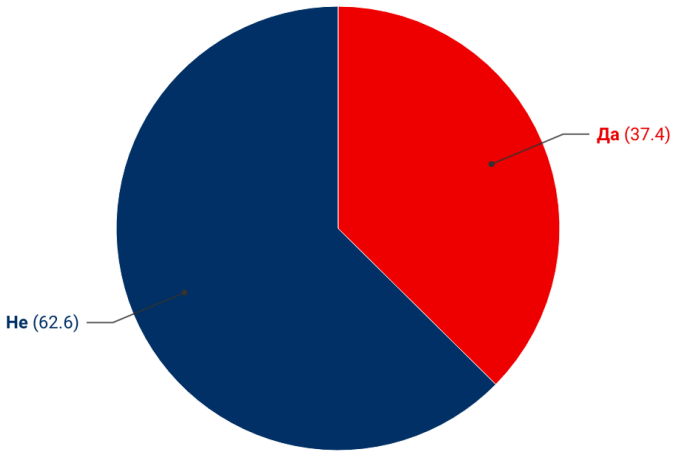
80% испитаника планира **напустити Републику Српску у наредне двије године**.

Оно што може да буде позитивни је да чак 91,96% ових радника би било спремно да преиспита своју одлуку о одласку из РС ако би добили понуду о значајнијо већој плати и бољим условима рада. Проценат оних који су „неповратно“ изгубљени је 3,48%. (не би промјенили одлуку без обзира на било какве промјене)

Кључни фактори за останак по мишљењу испитаника су **достојанствена плата, редовно усклађивање плата, смањење трошкова живота**, мање корупције и непотизма и бољи здравствени систем.

Да ли размишљате о одласку из Републике Српске?

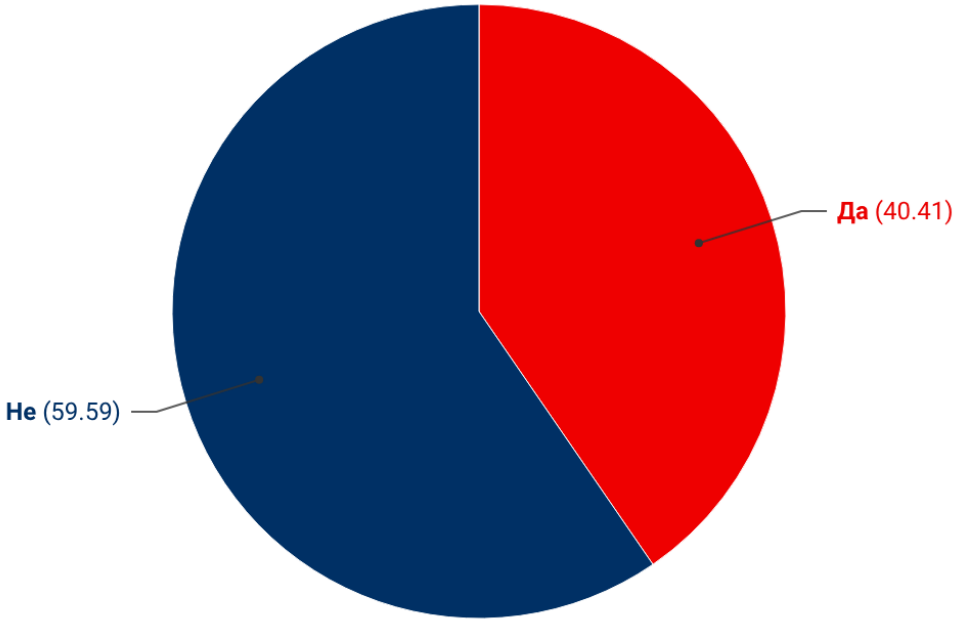
Резултати у процентима %

Izvor: Истраживање Савеза синдиката РС (септембар '26) • Kreirano uz pomoć Datawrapper

Да ли поред редовног посла радите и додатни посао?

Резултати у процентима %

Izvor: Истраживање Савеза синдиката РС (септембар '26) • Kreirano uz pomoć Datawrapper

Преко 40% испитаника је рекло да поред редовног посла ради и **додатни посао. Ти послови су најчешће у „сивој“ зони.**
Додатни посао ради око 60% мушкараца и 40% жена. **87% испитаника који раде додатни посао имају најмање средњу стручну спрему.** 65% радника који раде додатни посао долази из реалног сектора, а 35% и јавног.
Висина примања такође не прави разлику код потребе радника за додатним послом, раде га у односу 50% они са платама до 1.450КМ и они са платама већим од овог износа.

СТРАНИ РАДНИЦИ

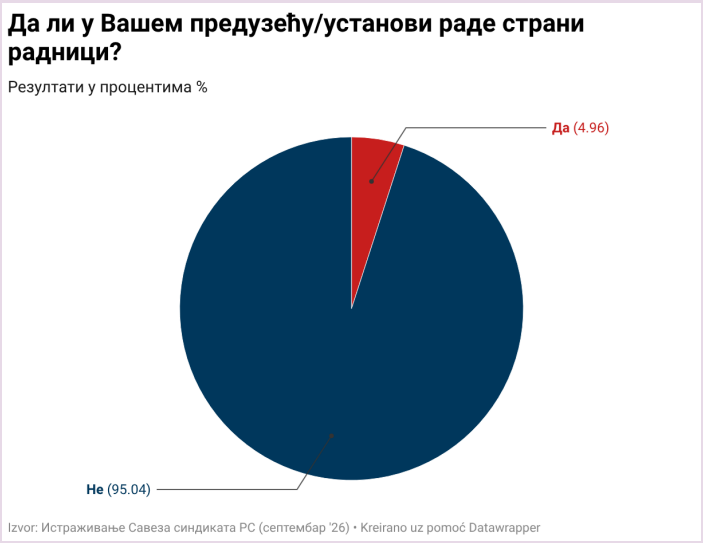
На основу сегмента истраживања који се бавио страним радницима могу се извући следећи закључци:

1.11,30% испитаника који раде у приватном сектору је рекло да у њиховом предузећу раде страни радници.

2.Скоро 70% страних радника који раде у Републици Српској раде исте послове као наши радници.

3.37,70% испитаних је рекло да страни радници раде послове за које су потребне посебне квалификације у смислу сложености послова.

4.Страни радници су присутни и у јавном сектору, али у мањем проценту (3,06%).

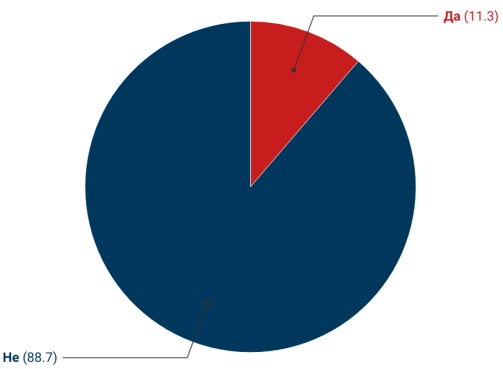

Генерални закључак је следећи, дакле страни радници у Републици Српској **нису нешто што се догађа неком другом. Они су ту, нису дошли да „копају канале“, раде исте послове као наши радници и заузимају радна мјеста која остају упражњена одласком наших радника или незаинтересованошћу наших радника за послове са ниским платама.**

Такође, истраживање је показало присуство страних радника и у јавном сектору, у областима образовања и здравства, у нешто мањем проценту (3,06% примјењено на цијели јавни сектор или нешто преко 5% ако се гледају само испитаници из ове двије области.

Да ли у Вашем предузећу раде страни радници? (приватни сектор)

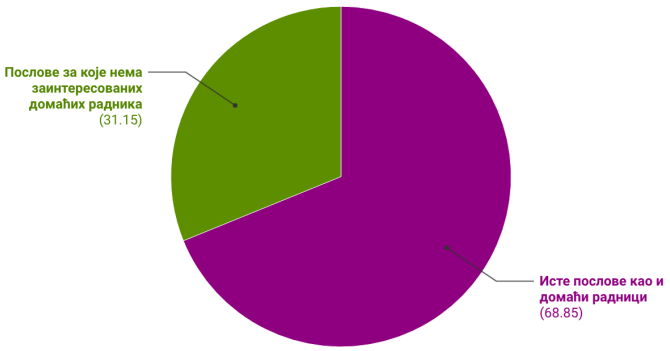
Резултати у процентима %

Izvor: Истраживање Савеза синдиката РС (септембар '26) • Kreirano uz pomoć Datawrapper

Које послове углавном обављају страни радници?

Резултати у процентима %

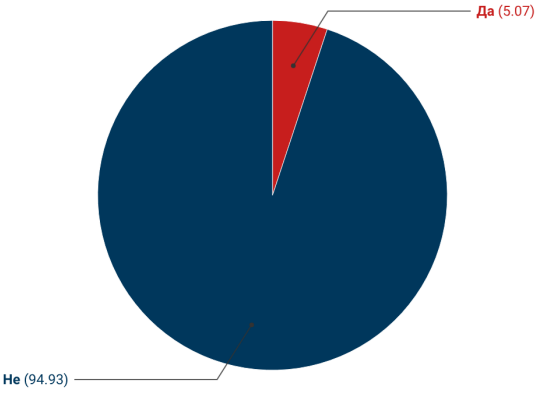
Izvor: Истраживање Савеза синдиката РС (септембар '26) • Kreirano uz pomoć Datawrapper

11,30% испитаника који раде у приватном сектору је рекло да у њиховом предузећу раде страни радници.

Скоро 70% страних радника који раде у Републици Српској раде исте послове као наши радници.

Да ли у Вашем предузећу/установи раде страни радници? (сектори образовања и здравства)

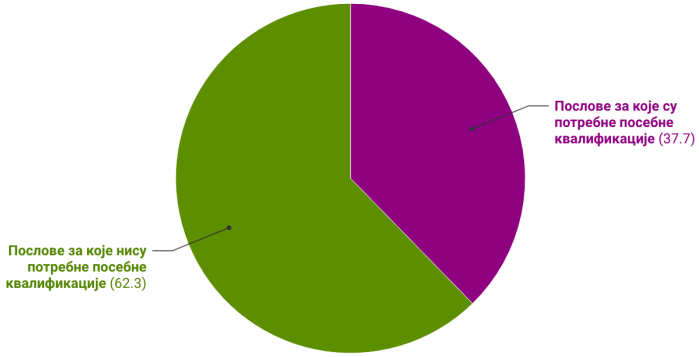
Резултати у процентима %

Izvor: Истраживање Савеза синдиката РС (септембар '26) • Kreirano uz pomoć Datawrapper

Да ли страни радници обављају просте или сложеније послове у смислу потребних квалификација?

Резултати у процентима %

Izvor: Истраживање Савеза синдиката РС (септембар '26) • Kreirano uz pomoć Datawrapper

Страни радници су присутни и у јавном сектору (3,07%), у секторима образовања и здравства (5,06%).

37,70% испитаних је рекло да страни радници раде послове за које су потребне посебне квалификације у смислу сложености послова.

ПОЛОЖАЈ РАДНИКА И КВАЛИТЕТ ЖИВОТА

Истраживање је показало да су **ниске плате, затим високи трошкови живота, као и корупција и непотизам**, највећи разлози за лош положај радника у Републици Српској. У овоме су сагласни сви радници, без обзирада ли долазе из јавног или реалног сектора. 540 испитаника је оставило одговор на питање *„Шта је по Вашем мишљењу најважније за достојанствен живот радника и његову одлуку да остане или оде из Републике Српске?“* а скоро **80% њих је у свом одговору употријебило ријеч ПЛАТА. Незадовољство огромне већине радника тренутним платама је очигледно.**

Који је по Вашем мишљењу највећи проблем положаја радника у Републици Српској?

Резултати у процентима % (Испитаници су могли означити 2 одговора)

Izvor: Истраживање Савеза синдиката РС (септембар '26) • Kreirano uz pomoć Datawrapper

ПОЛОЖАЈ РАДНИКА И КВАЛИТЕТ ЖИВОТА

Неки од одговора испитаника на питање *"Шта је по Вашем мишљењу најважније за достојанствен живот радника и његову одлуку да остане или оде из Републике Српске?"*

*„Веће **ПЛАТЕ**, под условом да трошкови не расту, и да се стане у крај корупцији, јер се налази свукуда.“*

Приједор, трговина

„Повећање ПЛАТА, побољшање здравственог система и смањење корупције у држави.“

Бијељина, образовање

„Обезбједити да свако може достојанствено да живи од свог рада а не да радиш само за рачуне, "нормалан" живот какав сваки човјек заслужује."

Добој, туризам и угоститество

„Плата је најбитнија, без ПЛАТЕ нема живота. Сваки родитељ хоће да обезбједи достојанствену будућност своме дјетету .“

Бањалука, металска индустрија

РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА САВЕЗА СИНДИКАТА РС

Више о методологији истраживања на сајту *ССРС*
Резултати истраживања су доступни и *на овом линку*

Садржај

- Плате и примања
- Услови рада и задовољство послом
- Страни радници
- Положај радника и квалитет живота

Истараживање је спроведено уз подршку Међународне конфедерације синдиката (*МКС - ITUC*) и UNION2UNION(*U2U*)

***Резултати истраживања могу се користити уз обавезно навођење извора. За додатне податке контактирајте** стручну службу ССРС.*